

**UKÁZKA Č. 1**

MIROSLAV PETŘÍČEK: OBYČEJNÍ SUPERHRDINOVÉ

1. Superman, Batman, Spiderman a kocour Garfield mají mnoho společného, například to, že v jejich rodném listě je
2. místo narození uveden komiks. Ale také a především to, že všichni jsou zvláštní kombinací obyčejnosti a nevšednosti.
3. Oni zmínění superhrdinové jsou totiž v civilním životě běžní smrtelníci a Garfield je ve skutečnosti jenom mírně otlý
4. kocour. Hrdinové nejsou jen vymyšlené postavy z vymyšlených příběhů, nýbrž jsou přesnou zkratkou toho světa, ve
5. kterém jsou uctíváni a obdivováni. Z toho našeho, jak to dokládají komiksové figury převedené na filmové plátno, se
6. nápadně vytrácejí nejen tajemní a nepřemožitelní pistolníci z neznáma, ale vlastně všechno bezvýhradně výjimečné.
7. Policisté, kteří zachraňují naše životy, jsou zpocení, potlučení a na krku mají rozvod. Zlověstného doktora Moriartyho
8. vystřídali tuctoví zkorumpovaní politici a vesmírem se v honbě za nebezpečným asteroidem prohánjí
9. duchodci. Výjimečnost, zdá se mi, je trapné porušení přírodních zákonů – a již z tohoto důvodu je mravně podezřelá.
10. Skutečně vyniknout, tj. stát se nápadným, může tedy jen takový hrdina, který se od ostatních odlišuje, aniž by přitom
11. porušoval zásadu „ničeho příliš“. Batman je pravý superhrdina, je přinejmenším cool, ale běda, když se zamiluje – všem
12. je hned jasné, že v této věci máme navrch zase my.
13. Možná je to nelogické, ale skutečně platí, že nadprůměrné jsme ochotni snášet pouze tehdy, je-li v něm také cosi
14. podprůměrného. Mimořádné je prostě průměrně skvělé. Báječné hrdiny vystřídaly nadprůměrné dovednosti jinak
15. průměrných aktérů. I kdyby to nebyla stoprocentně pravda, i tak by to byla důležitá zpráva o světě, v němž žijeme.
16. Obdivujeme nikoli to, co se normě vymyká anebo ji dokonce porušuje, nýbrž to, co se od ní v té či oné míře nějak
17. vzdaluje. Ale ne příliš: Batman nosí v civilu brýle. Garfield je neobyčejný kocour, ale pořád je to jen kocour. Navíc tlustý,
18. jak již řečeno. A protože mluví, neliší se zas tak moc od svého majitele; ono není jisté, kdo patří komu. Řečeno velmi
19. stručně, jak se na komiksové bubliny sluší: Hrdinou současných příběhů může být nanejvýš ten, kdo je nápadný proto,
20. že z průměru jen občas „vybočuje“, jak se říká.
21. Jenže stejná míra – bohužel tentokrát nejen v kině, nýbrž v realitě – platí i druhým směrem. Zločin anebo morálně zcela
22. neospravedlnitelné jednání jsou jen více či méně vzdálené od běžného způsobu chování. A naleznou-li se nějaké
23. polehčující okolnosti, je tato vzdálenost menší. Tím spíše, lze-li takové jednání vysvětlit. Například tím, že jiní by ve
24. stejné situaci byli ještě horší anebo jen o trochu lepší. Důsledné dodržování principu „ničeho příliš“ znamená, že
25. všechno je tak nějak normální. A kdyby nebylo, je vždycky možné, že v nějakém nekňubovi, který je nápadný jenom tím,
26. že vypadá nadprůměrně obyčejně, se může skrývat Spiderman. Co my víme, co se děje po nocích...

**UKÁZKA Č. 2**

UMBERTO ECO: MÝTUS SUPERMANA

27. Nadmíru důležitým symbolickým obrazem je právě Superman. Coby hrdina obdařený schopnostmi, jaké obyčejný člověk
28. postrádá, představuje konstantu lidové představivosti. Jeho výjimečné schopnosti se často vracejí zpátky do lidské
29. dimenze a stávají se pouze neobvyklou realizací schopností přirozených, lstivosti, hbitosti, válečnického umění, ba
30. dokonce i logiky, inteligence a postřehu, jak je to vlastní třeba Sherlocku Holmesovi. Ve společnosti mimořádně
31. nivelizované, v níž psychologické poruchy a komplexy méněcennosti jsou na denním pořádku, kde je člověk jen
32. položkou v rámci organizace, která rozhoduje za něho, kde individuální potence, nevybije-li se ve sportu, je přemožena
33. potencí stroje, který nahrazuje člověka, a determinuje dokonce i jeho pohyby, tam hrdina prostě musí v co nejširší míře
34. realizovat představy o moci a síle, jaké obyčejný občan v sobě sice chová, ale v žádném případě nemůže ukojit.